

Holstein: Inden de Afrustningspolitikere, som nu tilsyneladende bereder sig til at slaa Kistelaaget i for et døende Landeværn, et døende Flaadeværn og et døende Luftværn som Løn for aarelange udholdende Bestræbelser paa at forgifte det danske Forsvar og det danske Folks Forsvarsvillie, Bestræbelser, som hidtil i hvert Fald har ført til det synlige Resultat, at de paagældende Værn er om ikke døende eller døde, saa i hvert Fald foruroligende dødsmerkede — inden disse Afrustningspolitikere faar Held til at sætte Punktum for deres hæderværdige og vel betænkte Statsmandsgerning, vil jeg gerne yde mit ringe Bidrag til i hvert Fald overfor Eftertidens Dom at faa klarlagt, hvor Hovedansvaret, det centnertunge Ansvar for den beskæmmende, fortvivlende og tragiske Tilstand, hvori denne Side af dansk Statspolitik og dansk nationalt Liv befinder sig, først og fremmest skal lægges.

Og dernæst vil jeg gerne for mit eget Vedkommende, som jeg saa ofte har gjort i Aarenes Løb, siden jeg i 1920 blev Medlem af dette Ting, om ikke andet saa i hvert Fald fejre for min egen Dør og dermed gøre Rede for de forsvarsinteresserede Vælgere, som jeg i 12 Aar har været sat til at repræsentere her i Salen, og hvis Forsvarsinteresse jeg efter Evne har søgt at varetage, naar Lejlighed dertil har været. Jeg vil gerne bidrage til, at Ansvaret maa være klart, naar, hvad jeg meget befrygter, den Tid maatte komme — og jeg anser den endda ikke for uoverskuelig fjern —, hvor det med skæbnesvanger Tydelighed vil vise sig, at de 6 Millioner, der her spares, er for intet at regne mod, hvad det Skridt, der her tages, kommer til at koste det danske Rige og det danske Folk.

Der er forløbet 10 Aar, siden den gældende Forsvarsordning traadte i Kraft, og jeg tror, at man med ret stor Sikkerhed, at dømme efter de nærmeste Aartiers Erfaringer for Tempoet, Foranderligheden i baade den storpolitiske Udvikling og i den teknisk-militære Udvikling, kan regne med, at 10 Aar, under heldigste Forhold 10 à 15 Aar, er Normalvetiden for en Militærordning, som ikke i Aarenes Løb stadig undergives en Tilpasning efter de politiske og tekniske Forholds Udvikling. 1909-Ordningen var jo forældet — vi kan vel sige 10 Aar efter, i 1919, da Verdenskrigen var afsluttet, den var i hvert Fald ganske utidssvarende baade teknisk og storpolitisk, da den nye Hærlov af 1922 blev sat i Kraft, og nu er der atter forløbet et Tiaar efter denne Ordningens Ikrafttræden, og jeg tror,

at alle, hvilken Side de end staar paa, de forsvarsbekæmpende eller de forsvarsstøttende Partiers Side, er enige om, hver ud fra sine Synsmaader, at 1922-Ordningen ikke alene er forældet, ikke alene ikke længere lader sig opretholde, men at det efter de Erfaringer, vi baade udenrigspolitisk, indenrigspolitisk og militærpolitisk har gjort i de forløbne Aar, vilde være til Skade for Landet, om den fik Lov at fortsættes i den Tilstand og under de Former, som Tilfældet har været de sidste Aar.

Jeg vil for om muligt at prøve at stille Horoskopet saa rigtigt som muligt baade militært og udenrigsk for den Ordning, der nu skal træde i Kraft for de næste 10—15 Aar, tillade mig at gaa den eneste Vej, man har, naar man vil søge at orientere sig rigtigt, nemlig at vende Blikket mod Fortiden og drage Lære af Fortidens Erfaringer. Jeg vil et Øjeblik standse og dvæle ved de Forudsætninger, som var de bærende og gældende for de to forsvarsvenlige Partiers Tiltrædelse af Forsvarsordningen af 1922, og se, i hvilket Omfang disse Forudsætninger har holdt Stik. Jeg vil sige, ligesom den store tyske Digter, hvis Minde fejres i disse Dage, siger til Øjeblikket: Verweile doch. Men jeg vil ikke i denne Sag føje til som Goethe: Du bist so schön. Jeg vil føje til: Du bist so traurig, hvormed ikke skal være sagt, at Øjeblikket ikke i dette Spørgsmaal baade fra det ene og det andet Synspunkt kan have Interesse. Jeg kunde bl. a. tænke mig, at det vil have den Interesse, at det for mange forsvarsinteresserede, naar de vil tænke den nærmeste Fortid efter og tænke Situationen i Verden i Øjeblikket efter, vil resultere i, at de ogsaa med den store Digter siger: Das unzulängliche hier wird es Ereignis.

Da Forsvarsordningen af 1922 skulde vedtages ved den endelige Afstemning her i Salen, fremsatte den daværende Statsminister, det ærede Medlem Hr. N. Neergaard, i den gamle syge Forsvarsminister Hr. Klaus Berntsens Fraværelse en Række ledende Betragtninger til Støtte for Ønskeligheden, ja, Nødvendigheden af just dette Forsvarsforslags Gennemførelse. Han imødegik dem, der havde mindet om, at Venstre i 1909 med ham selv i Spidsen gennemførte en Forsvarsordning, som betød forøgede Militærudgifter, med, at der overhovedet ingen Sammenligning var mulig mellem Forholdene i 1909, faa Aar før Verdenskrigen, og nu nogle Aar efter Verdenskrigen.

Den Gang, sagde det ærede Medlem Hr. N. Neergaard, var Forholdet det, at